

KONKURS NA NAJLEPSZEGO ANALITYKA/ZESPÓŁ ANALITYCZNY

Celem konkursu jest wyłonienie najlepszego zespołu analityków profesjonalnie zajmującego się prognozowaniem wskaźników (zmiennych) makroekonomicznych dla gospodarki polskiej.

Konkurs skierowany jest do zespołów analityków profesjonalnie zajmujących się prognozowaniem wskaźników makroekonomicznych. Grupa ta obejmuje analityków pracujących w bankach lub innych instytucjach finansowych obecnych na polskim rynku, pracowników i zespoły pracowników naukowych zatrudnionych w instytutach, których działalność obejmuje prognozowanie lub na uczelniach wyższych.

Narodowy Bank Polski, „Parkiet” i „Rzeczpospolita” wspólnie przyznają nagrodę za prognozy zbierane w cyklu kwartalnym, sporządzane na horyzont od 1 do 4 kwartałów. Ostateczna ocena uwzględnia zarówno dokładność prognozy jak i wyprzedzenie z jakim zespołom udało się osiągnąć dany wynik. Prognozy przekazywane z największym wyprzedzeniem otrzymują większą wagę w ostatecznej ocenie.

Gazeta „Parkiet” przyznaje dodatkową nagrodę dla analityka/zespołu, który najtrafniej prognozował dane w cyklu miesięcznym (jest to nagroda za prognozy krótkookresowe – przyznawana na podobnych zasadach, jakie obowiązywały od kilku lat przy cokuwartalnych rankingach trafności prognoz).

Przy ocenie zespołów prognostycznych pod uwagę brane są dane:

A) w cyklu kwartalnym:

- roczne tempo wzrostu PKB (c.s. roku poprzedniego),
- roczna stopa inflacji (CPI) średniokwartalna,
- roczna dynamika inwestycji (wg RN, c.s. roku poprzedniego),
- kwartalne saldo na rachunku obrotów bieżących w mln EUR (C/A),

B) w cyklu miesięcznym:

- roczna stopa inflacji (CPI),
- roczna stopa inflacji netto,
- roczne tempo zmian cen produkcji sprzedanej przemysłu,
- roczna dynamika produkcji przemysłowej (c.s.),
- roczna dynamika produkcji budowlano-montażowej (c.s.),
- roczna dynamika sprzedaży detalicznej (c.b.),
- roczna dynamika zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw,
- roczna dynamika nominalnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw,
- miesięczne saldo na rachunku obrotów bieżących w mln EUR (C/A),
- roczna dynamika eksportu wyrażonego w EUR (c.b., z rachunku C/A),
- roczna dynamika importu wyrażonego w EUR (c.b., z rachunku C/A),
- roczne tempo wzrostu nominalnej podaży pieniądza M3.

KRYTERIA OCENY

Zasady ogólne:

- a. Najwyższą punktację otrzymuje w każdej kategorii **najlepsza prognoza**;

- b. W przypadku prognoz danych kwartalnych przy agregacji prognoz poszczególnych kategorii wyższe wagi przyznawane są **prognozom** uznane za **ważniejsze z punktu widzenia organizatorów konkursu i polityki monetarnej** (prognozy te są wyżej punktowane);
- c. Dla prognoz danych kwartalnych **większe wagi** przypisuje się prognozom o **dłuższym horyzoncie** (np. prognoza sporządzana na rok do przodu ma większą wagę niż na kwartał do przodu);

Prognozy danych kwartalnych

I. Podstawowa miara dokładności prognoz

Dla prognoz danych kwartalnych podstawową miarą dokładności prognozy jest wskaźnik $I_{k,i,s}^{t*}$, opisujący stopień trafności prognozy zmiennej i sporządzanej przez analityka k na kwartał t^* z wyprzedzeniem s kwartałów ($s = 1,2,3,4$). Wskaźnik $I_{k,i,s}^{t*}$ wyrażony został w punktach i może przyjmować wartości równe odpowiednio 5, 3, 1 albo zero punktów, zgodnie z poniższymi zasadami:

- 5 punktów przyznaje się w przypadku, gdy prognoza odchyła się od rzeczywistej wartości zmiennej o mniej niż 20% odchylenia standardowego zgłoszonych prognoz,
- 3 punkty przyznawane są wtedy, gdy prognoza odchyła się o więcej niż 20% odchylenia standardowego, jednak jest bliższa rzeczywistej wartości zmiennej niż mediana prognoz (nazywana dalej konsensusem),
- 1 punkt przyznawany jest za sporządzenie prognozy, która odchyła się o więcej niż 20% odchylenia standardowego i jest równa co do wartości konsensusowi,
- nie przyznaje się punktów, gdy wartość prognozy jest gorsza od konsensusu.

Analogiczna miara stosowana była dotychczas w konkursie „Parkietu”.

II. Cykl napływu prognoz

Przyjęty system wag bierze pod uwagę cykl napływu prognoz od analityków oraz horyzont prognozy. Dla danych kwartalnych będzie on wyglądał następująco (schemat obcięty na 4Q 2009):

Tabela 1. Schemat napływu prognoz danych kwartalnych.

Okres wysyłania prognozy	Prognoza zmiennej 1Q08	Prognoza zmiennej 2Q08	Prognoza zmiennej 3Q08	Prognoza zmiennej 4Q08	Prognoza zmiennej 1Q09	Prognoza zmiennej 2Q09	Prognoza zmiennej 3Q09	Prognoza zmiennej 4Q09
4Q07	X	X	X	X				
1Q08		X	X	X	X			
2Q08			X	X	X	X		
3Q08				X	X	X	X	
4Q08					X	X	X	X
1Q09						X	X	X
2Q09							X	X
3Q09								X
Edycja konkursu	Pierwsza tura konkursu (ocena przeprowadzana na początku 2009 roku)				Druga tura konkursu (ocena przeprowadzana na początku 2010 roku)			

Schemat zamieszczony w tabeli 1 wskazuje że w kolejnych kwartałach nadsyłane będą prognozy kategorii publikowanych z częstotliwością kwartalną **na cztery kwartały do przodu**.

III. Punktacja dla danych kwartalnych

W przypadku danych kwartalnych dla każdego kwartału t^* , dla którego wykonana została prognoza danej zmiennej i oraz dla każdego analityka k wyliczany jest wskaźnik $I_{k,i,s}^*$.

Tabela 2. System oceny dokładności prognoz

Okres wysyłania prognozy	Prognoza zmiennej 1Q08	Prognoza zmiennej 2Q08	Prognoza zmiennej 3Q08	Prognoza zmiennej 4Q08	Prognoza zmiennej 1Q09	Prognoza zmiennej 2Q09	Prognoza zmiennej 3Q09	Prognoza zmiennej 4Q09
4Q07	$I_{k,i,4Q07}^{1Q08}$	$I_{k,i,4Q07}^{2Q08}$	$I_{k,i,4Q07}^{3Q08}$	$I_{k,i,4Q07}^{4Q08}$				
1Q08		$I_{k,i,1Q08}^{2Q08}$	$I_{k,i,1Q08}^{3Q08}$	$I_{k,i,1Q08}^{4Q08}$	$I_{k,i,1Q08}^{1Q09}$			
2Q08			$I_{k,i,2Q08}^{3Q08}$	$I_{k,i,2Q08}^{4Q08}$	$I_{k,i,2Q08}^{1Q09}$	$I_{k,i,2Q08}^{2Q09}$		
3Q08				$I_{k,i,3Q08}^{4Q08}$	$I_{k,i,3Q08}^{1Q09}$	$I_{k,i,3Q08}^{2Q09}$	$I_{k,i,3Q08}^{3Q09}$	
4Q08					$I_{k,i,4Q08}^{1Q09}$	$I_{k,i,4Q08}^{2Q09}$	$I_{k,i,4Q08}^{3Q09}$	$I_{k,i,4Q08}^{4Q09}$
1Q09						$I_{k,i,1Q09}^{2Q09}$	$I_{k,i,1Q09}^{3Q09}$	$I_{k,i,1Q09}^{4Q09}$
2Q09							$I_{k,i,2Q09}^{3Q09}$	$I_{k,i,2Q09}^{4Q09}$
3Q09								$I_{k,i,3Q09}^{4Q09}$
Sumaryczna ocena prognozy na dany kwartał roku	$I_{k,i}^{1Q08}$	$I_{k,i}^{2Q08}$	$I_{k,i}^{3Q08}$	$I_{k,i}^{4Q08}$	$I_{k,i}^{1Q09}$	$I_{k,i}^{2Q09}$	$I_{k,i}^{3Q09}$	$I_{k,i}^{4Q09}$
Ocena konkursowa	$I_{k,i}^{2008}$				$I_{k,i}^{2009}$			
Edycja konkursu	Pierwsza tura konkursu (ocena przeprowadzana na początku 2009 roku)				Druga tura konkursu (ocena przeprowadzana na początku 2009 roku)			

Na podstawie wartości wskaźników $I_{k,i,s}^*$ dla $s = 1,2,3,4$ wyznaczamy wartość wskaźnika $I_{k,i}^*$ będącego miarą dokładności prognozy danej kategorii i sporządzonej przez analityka k dla okresu t^* . Wartość wskaźnika $I_{k,i}^*$ obliczamy zgodnie z poniższym wzorem:

$$I_{k,i}^* = \sum_{s=1}^4 w_s I_{k,i,s}^*$$

gdzie wagi w_s przypisują większa wartość dobrej prognozie wykonanej z większym wyprzedzeniem czasowym, według schematu:

Tabela 3. System wag dla prognoz danych kwartalnych

Okres wysyłania prognozy	Prognoza zmiennej 1Q08	Prognoza zmiennej 2Q08	Prognoza zmiennej 3Q08	Prognoza zmiennej 4Q08	Prognoza zmiennej 1Q09	Prognoza zmiennej 2Q09	Prognoza zmiennej 3Q09	Prognoza zmiennej 4Q09
4Q07	1	0.7	0.5	0.4				

1Q08		0.3	0.3	0.3	0.4			
2Q08			0.2	0.2	0.3	0.4		
3Q08				0.1	0.2	0.3	0.4	
4Q08					0.1	0.2	0.3	0.4
1Q09						0.1	0.2	0.3
2Q09							0.1	0.2
3Q09								0.1
Suma wag	1	1	1	1	1	1	1	1
Edycja konkursu	Pierwsza tura konkursu (ocena przeprowadzana na początku 2009 roku)				Druga tura konkursu (ocena przeprowadzana na początku 2010 roku)			

Ponieważ pierwszy rok konkursu będzie nietypowy (dla niektórych kwartałów wykonana zostanie mniejsza liczba prognoz) wagi zostały odpowiednio zmodyfikowane, tak aby zachować porównywalność między pierwszym rokiem funkcjonowania konkursu a latami kolejnymi. Stały (docelowy) system wag jest zaznaczony grubą czcionką, wagi dla okresu przejściowego kursywą.

Roczna ocena trafności prognozy danej kategorii makroekonomicznej i w dowolnej turze konkursu stanowi sumę wskaźników kwartalnych $I_{k,i}^{t^*}$, dla $t^* = 1,2,3,4$ co można wyrazić wzorem:

$$I_{k,i} = \sum_{t^*=1}^4 I_{k,i}^{t^*}$$

IV. Łączna ocena jakości danych kwartalnych

Konkurs obejmuje prognozy czterech zmiennych makroekonomicznych, którym przypisane zostały **wagi proporcjonalne do istotności tych zmiennych**:

- dynamika PKB ($g_1=0,35$),
- inflacja CPI ($g_2=0,35$),
- dynamika inwestycji ($g_3=0,15$),
- saldo obrotów bieżących ($g_4=0,15$).

Analityk/zespół k w danej turze konkursu otrzyma więc następującą liczbę punktów (za dane kwortalne):

$$I_k = 100 \sum_{i=1}^4 g_i I_{k,i}$$

Uzyskana liczba punktów I_k stanowi podstawę **przyznania nagrody rocznej**. Nagrodę roczną otrzymuje zespół analityków, który uzyskał najwyższą liczbę punktów I_k za prognozy sporządzone na dany rok kalendarzowy.

Prognozy danych miesięcznych

I. Punktacja dla danych miesięcznych:

Podstawową miarą dokładności prognozy będzie wskaźnik $Z_{k,i}$ oceniający trafność prognozy kategorii i przez analityka k . Wskaźnik ten może przyjąć wartości odpowiednio 5, 3, 1 albo zero punktów.

- 5 punktów przyznaje się w przypadku, gdy prognoza odchyła się od rzeczywistej wartości zmiennej o mniej niż 20% odchylenia standardowego zgłoszonych prognoz,
- 3 punkty przyznawane są wtedy, gdy prognoza odchyła się o więcej niż 20% odchylenia standardowego, jednak jest bliższa rzeczywistej wartości zmiennej niż mediana prognoz (nazywana dalej konsensusem),
- 1 punkt przyznawany jest za sporządzenie prognozy, która odchyła się o więcej niż 20% odchylenia standardowego i jest równa co do wartości konsensusowi,
- nie przyznaje się punktów, gdy wartość prognozy jest gorsza od konsensusu.

Miara ta była dotychczas stosowana w konkursie „Parkietu”. Różnica będzie polegała na tym, że ostateczny wynik będzie SUMĄ ocen trafności poszczególnych prognoz (dotychczas brana pod uwagę była ŚREDNIA).

II. Cykl napływu prognoz

Dla danych miesięcznych schemat napływu prognoz jest nieco inny niż w przypadku danych kwartalnych. Schemat ten zamieszczony został w tabeli 4.

Tabela 4. Schemat napływu prognoz danych miesięcznych (schemat obcięty na wrześniu 2008)

Okres wysyłania prognozy	Prognoza zmiennej sty-08	Prognoza zmiennej lut-08	Prognoza zmiennej mar-08	Prognoza zmiennej kwi-08	Prognoza zmiennej maj-08	Prognoza zmiennej cze-08	Prognoza zmiennej lip-08	Prognoza zmiennej sie-08	Prognoza zmiennej wrz-08
sty-08	x								
lut-08		x							
mar-08			x						
kwi-08				x					
maj-08					x				
cze-08						x			
lip-08							x		
sie-08								x	
wrz-08									x

III. Ocena jakości danych miesięcznych

Ze względu na prostszy schemat napływu prognoz danych publikowanych z częstotliwością miesięczną, prostszy jest także system punktacji.

Ogólna punktacja prognoz miesięcznych 12 kategorii makroekonomicznych dla analityka k oznaczona jako Z_k , jest określona wzorem:

$$Z_k = 100 \cdot (1/12) \sum_{t^*=1}^{12} \sum_{i=1}^{12} Z_{k,i,t^*}^*$$

Jak wynika z powyższego wzoru, wszystkim zmiennym przypisywane są podobne wagi. Suma punktów Z_k uzyskana w ciągu całego roku jest **podstawą przyznania nagrody rocznej** za prognozy krótkookresowe. Nagrodę uzyskuje ten zespół/analitik, który uzyska największą liczbę punktów za 12 miesięcy danego roku.

PUNKT ODNIESIENIA DLA OCENY

Generalnie punktem odniesienia dla prognoz będą dane publikowane po raz pierwszy. W stosunku do tej zasady poczynione zostały jednak pewne wyjątki:

- W przypadku prognoz kwartalnego deficytu na rachunku obrotów bieżących, pod uwagę brane są pierwsze dostępne dane kwartalne, a nie suma trzech danych miesięcznych,
- Dla prognozy inflacji za pierwszy kwartał każdego roku uwzględniana jest styczniowa korekta danych związana ze zmianą koszyka, dla danych miesięcznych korekta ta nie jest uwzględniana.